

Zdravlje i tehnika: inž. Svetislav Jordović

ELEKTROSMOG NAPADA U SNU

Sažeta šaljiva istorija medicine u proteklih 4000 godina glasi otprilike ovako: koren - molitva - napitak - tableta - antibiotik - koren. Hoće li se i istorija ljudskog stanovanja vratiti na prapočetak u pećinu ili zemunicu? Ko zna, možda čovek jednog dana shvati da ipak nije evoluirao toliko da bez opasnosti po sebe i svoju vrstu parira rezultatima napretka koji je stvorio. Manje ili više epohalni pronalasci stvoreni za dobrobit čoveka kao da se izvrću u suprotnost, u batinu koja će udariti po leđima tvorca.

Prerađena i genetski izmenjena hrana, zagađen vazduh, zatrovana voda, alergeni u odeći, sintetski lekovi, rupe u ozonskom omotaču. Na jednoj strani atomska elektrana, na drugoj nerešeno pitanje radioaktivnog otpada. Električna energija u najzabitijem kutku, ali i hiljade kilometara vodova, stotine transformatora. Kao da se izreka "U svakom zlu ima i nečeg dobrog" čita sa svog suprotnog kraja.

Ipak, ma koliko ga plašila upozorenja i crna predviđanja, čovek se ne može tek tako odreći blagodeti savremenog života. Može se, međutim, štititi, biti oprezniji, razumniji, pažljiviji. Sam prema sebi i svi zajedno, jedni prema drugima. Svetislav Jordović, inženjer elektronike iz Beograda, najpre je želeo da pomogne sebi.

PRLJANJE ELEKTRIČNE MREŽE

Budio sam se s glavoboljom i bolovima u leđima - seća se on. Na posao sam odlazio mamuran i nervozan. Lekari su pri tom govorili da mi nije ništa. Onda sam, pre nekoliko godina, svoje tegobe počeo da dovodim u vezu s povećanim zračenjem.

Ispitivanja inž. Svetislava Jordovića zabeležila su različita zračenja u okruženju. Iz podova, zidova, kroz prozore ili vrata, iz TV aparata, videa, mašine za pranje. Na poslu ništa manje nego u kući: faksovi, kopir-aparati. Ispostavilo se da električna energija koja nam toliko mnogo znači nije ono što je bila pre deceniju i po.

Televizija je - nastavlja inž. Svetislav Jordović - sa svojim predajnicima prva uvela u upotrebu više frekvencije, takozvane VHF (very high frequency) i kasnije UHF (ultra high frequency). Potom se proširila upotreba radara, pa je došla mobilna telefonija, pejdžing sistem, i to je ono što zapravo prlja električnu mrežu.

Električna energija na svom putu od generatora do potrošača prenosi se vodovima visokog i niskog napona, čija se dužina meri stotinama hiljada kilometara. Ovi vodovi nisu samo prenosnici električne energije već se ponašaju i kao antene koje primaju zračenja Zemlje, kosmička zračenja i širok spektar elektromagnetnih zračenja iz uređaja koje je čovek stvorio. Elektromagnetno polje i parazitski signali prljaju električnu energiju i uzrok su fenomena nazvanog elektrosmog.

Iz namotaja elektromotora ili transformatora dolazi do isijavanja elektromagnetnog polja koje nam nije smetalo dok je ta frekvencija bila samo 50 herca. Počelo je da se primećuje tek kad su se u tom zračenju našle i ove visoke frekvencije čije su talasne dužine znatno manje, uporedive s telesnim dimenzijama čoveka ili pojedinih organa u čoveku. Distributeri električne energije su po rečima inž. Jordovića, iz ekonomskih razloga mnogo trafo-stanica instalirali u zgradama. Na ovaj način, u naše kuće su ušli provodnici visokonaponskih dalekovoda na kojima je vrlo visok nivo električnog i magnetnog polja.

Građevinari su, takođe iz ekonomskih interesa prestali da upotrebljavaju Bergmanove cevi, pravljene od tankog lima, u koje su se polagale električne instalacije što je sa stanovišta apsorpcije elektromagnetnog polja bilo vrlo značajno.

ARMIRANI BETON NIJE PREPREKA

Poput inž. Jordovića pre godinu dana slične utiske je izneo Radojica Terzić, direktor Ekostana, govoreći o "sindromu bolesne kuće". U četvorospratnici izgrađenoj od armiranobetonskih elemenata u čijem se prizemlju nalazila trafo-stanica, u stanovima iznad nje registrovani su slučajevi karcinoma. Ista bolest pojavila se u amiranobetonskom soliteru na čijem je krovu instaliran TV relej. Obolevali su ljudi koji su pretežno boravili u prostorijama smeštenim na vertikali ispod releja u prečniku većem od pet metara.

Dok je električno polje u prostoriji rašireno, rastreseno kao magla –objašnjava inž. Svetislav Jordović - možemo reći da nije opasno po zdravlje, mada bi bilo bolje da ga uopšte nema. Problemi nastaju kad se električno polje prostire u vidu snopa, odnosno mlaza, i kad je čovek pod njegovim dejstvom sedam do osam sati dnevno godinu i više dana. Opasnija su zračenja električnog polja i manje jačine ako je čovek u tom snopu nepokretan recimo dok spava, nego ako se kreće i seče snop zračenja mnogo jačeg intenziteta.

Iz uređaja, odnosno namotaja njihovih elektromotora i transformatora, izbija vrlo jak i koncentrisan snop električnog polja.

Ovo zračenje bez primetnog slabljenja prolazi i kroz armirani betonski zid. Dakle, može doći i iz susednog stana ili zgrade.

Elektro magnetno zračenje u dečijim inkubatorima je vrlo visoko! Nije kiseonik "krivac" za oštećenja dece u inkubatorima, već visok nivo elektromagnetnog polja kome se dete izlaže. Ukoliko dete duže leži u inkubatoru, utoliko je veća verovatnoća da će doći do teškog oštećenja deteta.

Deca su, ističe inž. Jordović, vrlo osetljiva na zračenje elektromagnetnog polja. Inkubator je, kako kaže, vrlo kompleksan električni uređaj, a dete leži u njemu, u tako jakom elektromagnetnom polju. "Tu bi morala da se sprovede zaštita. To vam je kao da ste stavili video-rikorder pod krevet, uključili ga i legli da spavate".

Izloženost dejstvu zračenja električnog polja u početku se manifestuje plitkim i nemirnim snom, govorom u snu, jutarnjim umorom. Kasnije dolazi do trnjenja udova, grčeva u listu noge, bolova u krstima, potiljku i čeonom delu glave, pojave mladeža, tumora kod žena...

Po rečima inž. Jordovića, efikasna zaštita je isključenje iz električne mreže svih aparata koji nisu u radu. Nije dovoljno televizor ugasiti daljinskim upravljačem ili isključiti dugme na mašini za pranje rublja, već njihove utikače izvući iz utičnica u zidu. To važi i za druge uređaje koji noću ne moraju stalno da budu uključeni.

Generalno govoreći, prostorije u kojima se spava - ističe inž. Svetislav Jordović - trebalo bi da imaju što manje električnih aparata produžnih kablova i razvodnika. Ako neki od njih baš moraju da ostanu uključeni treba ih položiti uz sam zid, duž parket lajsne a nikako da "seku" prostoriju. Ukoliko posumnjate da snop zračenja dolazi spolja iz susedstva onda je najbolje da premestite krevet.

Čista energija

Ako u ovoj zgradi, na primer, nestane struja i vi uključite agregat, videćete da tih zračenja nema. To je čista električna energija, tu proizvedena. Njen put je kratak, od agregata do aparata, i ona nema gde da se isprlja

APSORBER ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA

Svestan štetnosti zračenja inženjer Svetislav Jordović je osam godina uporno tragao za rešenjem koje će pružiti zaštitu od "elektrosmoga". Kao rezultat tog rada nastao je "apsorpcioni uložak za zaštitu od mikrotalasnog zračenja" patentiran kod nas i, 1995. godine nagrađen zlatnom medaljom na Svetskoj izložbi pronalazaka EUREKA u Briselu. Za svoj pronalazak inž. Jordović je nagrađen i u Beogradu 1996 zlatnom medaljom "Nikola Tesla". Iako je bilo zainteresovanih za apsorber i u zemlji i u inostranstvu inž. Jordović ga i dalje proizvodi sam.

Sprava je veličine jedne obične grafitne olovke napravljena od posebnog materijala složenog u specijalnu navojnicu u kojoj se visokoprodorna energija troši. Ovaj zaštitnik po rečima njegovog tvorca ne koristi nikakvu energiju za napajanje, ne može se zasititi niti potrošiti i njegov rok upotrebe je praktično neograničen. Deluje dok se ne ukloni ili zagubi prilikom krećenja ili spremanja.

Uložak je do danas ugrađen u više od 900 kuća stanova i kancelarija. Postavio sam ga u bolnicama, domovima zdravlja, radio i TV stanicama, tamo gde su zaposleni izloženi većem zračenju. On apsorbuje samo modulacione parazitske mikrotalasne frekvencije i na taj način "čisti" električnu energiju koju koristimo u stanu ili kancelariji. Bilo bi korisno i sa stanovišta zdravlja posada i u pogledu bezbednosti u saobraćaju da se u kabinama električnih lokomotiva, trolejbusa, tramvaja, aviona, primene apsorpcioni ulošci za zaštitu od mikrotalasnih zračenja.

Ranije su za jedan stan bila dovoljna dva-tri uloška. Sada je situacija složenija jer smo okruženi s mnogo više izvora zračenja. Nekada sam postavljao jedan apsorber preko osi gurača na razvodnoj tabli, a sada su potrebna tri (za svaku fazu po jedan) da bi se eliminisala zračenja kućnih elektroaparata u jednom stanu.

Da bi se otklonilo mikrotalasno zračenje iz susednog stana ili kuće valja utvrditi smer iz koga snop dolazi i mesto gde ulazi u naš stan, pa na tom zidu pričvrstiti apsorber. Slično je i kod zračenja iz podzemnih izvora a uložak se postavlja blizu poda.

ŽENE SU OSETLJIVIJE NA ZRAČENJA

Ukoliko stan treba štititi i od zračenja iz trafo-stanice, onda su neophodni dodatni ulošci, tri do šest komada u zavisnosti od toga da li je stanica u zgradi ili ne.

Bio sam kod stotinu i više žena koje su operisale dojku - nastavlja inž. Svetislav Jordović. - Svaki put sam našao snop zračenja koji je udarao u jednu ili drugu dojku bez izuzetka. I to je razlog zbog koga tvrdim da su kancerозна oboljenja u vezi s ovim zračenjima. Pokazalo se da je češće pogođena leva strana, odnosno leva dojka. Čak u 70 odsto slučajeva lekari smatraju da je to zato što žena više radi desnom

ISKLUČITE MOBILNI

Inž. Svetislav Jordović savetuje krajnji oprez prilikom upotrebe mobilnih telefona. Razgovori treba da budu što kraći, a posle dva-tri minuta, telefon treba prebaciti na drugo uvo. Preporučuje se upotreba dodatka, slušalice i mikrofona tako da se razgovor može obavljati, a da telefon bude dalje od glave.

U stanu ili kancelariji gde postoji stacionirani telefon mobilni treba isključiti. Noću, dok se puni baterija telefon nikako ne bi trebalo da bude uključen.

rukom tu je bolji krvotok i desna dojka je onda bolje zaštićena. Mene ovaj odgovor nije sasvim zadovoljio pa sam počeo više da obraćam pažnju prilikom pregleda nekog stana. Uočio sam da u većini slučajeva

muž spava sa ženine desne strane. Ukoliko sa te strane ima zračenja onda je on zaklanja. Tada muž ima problema, bole ga krsta, leđa, plećke. Međutim ako ima nečeg s druge strane i to pogađa dojku, žena ne oseca ništa ali posle godinu dana eto problema. Tamo gde je desna dojka obolela našao sam da muž spava sa ženine leve strane.

Imao sam i tri slučaja gde je obolela desna dojka a muž je spavao upravo s te strane. Tad sam se raspametio: onda sve ono o čemu sam pisao i govorio pada u vodu. Proveravao sam nekoliko puta. Na kraju se ispostavilo da te žene spavaju na stomaku.

Ono što je po meni još jedan dokaz da u slučaju raka dojke treba uvažavati spoljni faktor jeste to što su napadnute gornja i donja četvrt spoljne strane dojke.

Svojevremeno sam zaštitio stan jedne doktorke. Iako je to bio veliki stan, ona je uvek spavala u istom krevetu. Posle godinu dana, ona se javlja i kaže mi kako joj je obolela dojka. Ponovo sam otišao u njen stan i ispitao ga. Otkrio sam snop zračenja koga ranije nije bilo. Dolazio je iz zgrade preko ulice, upravo na njen krevet. Otišli smo tamo i utvrdili da se u međuvremenu u tu zgradu doselila neka banka sa svojim kompjuterima, faksovima, kopir aparatima...

Na osnovu ličnog iskustva, s velikom dozom sigurnosti mogu da tvrdim da su oboljenja dojki kod žena u vezi sa zračenjem elektromagnetnog polja. Izloženost tela u predelu krsta ovom zračenju po mom mišljenju uzrok je degenerativnom zadebljanju zglobova na prstima. Tamo gde osoba boluje od takozvanog gihta uvek nađem zračenje koje dolazi s leđa i snop pogađa u visini bubrega. Ili kad muškarac oboli od raka debelog creva tu nađem dva snopa zračenja koji se ukrštaju negde iznad stomaka. Žene su neuporedivo osetljivije na ova zračenja i njima je dovoljan jedan snop znatno slabijeg intenziteta pa da obole. Koliko ima više žena nego muškaraca na onkološkoj klinici, toliko puta su one osetljivije.

Bilo bi dobro da žena, svakih pet šest meseci promeni krevet odnosno da ga pomeri ili barem da promeni položaj tela, pa da joj glava bude tamo gde su bile noge. Naročito je to važno za one koje su lečene i operisane. Nikako ne bi smele da se vrate u isti krevet i na isto mesto.

Meni su 50 odsto klijenata lekari. Bio sam kod šezdesetak profesora, lekara, stomatologa, farmaceuta i zaštitio im stanove. Često mi kažu: "Znate, meni se čini da ste vi u pravu". Oni ne moraju da znaju elektrotehniku uopšte ali mogu da se upitaju recimo, zašto leva strana, zašto leva dojka više od desne, zašto samo sa spoljne strane a ne i sa unutrašnje.

ČVRŠĆI SAN

Krajem 1996. godine inž. Svetislav Jordović je postavio zaštitu od mikrotalasnog zračenja (apsorbere) u Institutu za kardiovaskularne bolesti "Dedinje". Posle mesec dana ispitani su zdravstveni

radnici oba pola starosti od 22 do 47 godina koji su na radnim mestima duže izloženi dejstvu zračenja. Kod njih je broj leukocita i eritrocita zadržan u fiziološkim granicama, vrednost hemoglobina se povećala za devet odsto a nivo šećera u krvi smanjen je i do 26 procenata. Nivo holesterola se povećao za dva procenta a fibrinogena do sedam odsto. Snižene vrednosti krvnog pritiska u međuvremenu su se normalizovale. Subjektivno, radnici su se za vreme rada osećali odmornim čilim laganim, prestala je pospanost nestalo napetosti i razdražljivosti, nije bilo uobičajenog umora i malaksalosti nakon posla. Osim toga, prestala je nesanica, san je postao čvršći, misli ubzane, prestala je glavobolja, poboljšala se potencija, povećao fertilitet, smanjila se učestalost respiratornih virusnih infekcija, smanjeno je korišćenje cigareta i alkoholnih pića.

U materijalu se kaže da je poboljšana potencija. Ja to drugačije objašnjavam. Ako ste u krevetu kom ne možete da spavate, u kome ste iscrpljeni i umorni, onda vam i nije do seksa. Međutim kad se napravi zaštita, kad čovek normalno odspava 10-15 noći, ojača i napuni akumulatore, onda je situacija drugačija.

Zanimljiva je i napomena o povećanoj plodnosti. Njima se u bolnici dogodilo da je odjednom nekoliko lekarki i sestara ostalo u drugom stanju. To im je donekle poremetilo radne rasporede jer su one morale na bolovanje. Za mene je to bio znak da obratim pažnju kad pregledam stanove mladih parova. Odem tako i vidim mladi bračni par, u braku su tri ili četiri godine a nemaju dece. Oboje su bili na pregledu, sve je u redu, ali trudnoće nema. U takvim slučajevima uvek nađem neko zračenje koje ženi prelazi preko malog stomaka.

U Domu zdravlja "Stari grad", zaposlenima na fizioterapiji, takođe mladima od 24 do 41 godine, dao sam apsorbere da ih nose oko struka i kod njih je prestala pospanost, nestalo napetosti, nivo šećera u krvi se smanjio do 19 odsto.

Zaštito sam bolnicu na Bežanijskoj kosi ali od njih nisam nikada dobio povratnu informaciju o efektima zaštite. Znam samo da su žene u laboratoriji imale glavobolju koja im je prestala pola sata nakon sto je postavljena zaštita.

DALJE OD GIPSANOG ZIDA

Pregledajući mnoštvo stanova inž. Jordović je došao i do zanimljivih opažanja vezanih za građevinske materijale.

U stanovima se često vrše prepravke i pregrađivanja i jedno od najpopularnijih rešenja je gipsani zid. Međutim, on se ponaša drugačije od klasičnog zida. Kada aparatom za otkrivanje električnih provodnika prelazite preko zida od cigle malterisanog običnim malterom aparat će reagovati u blizini

prekidača i utičnica, odnosno samo tamo gde su kablovi. Kad aparat prinesete gipsanom zidu, on će da pišti svuda po čitavoj površini, što je znak njegove veće provodljivosti. Zato bi trebalo izbegavati polaganje električnih provodnika u gipsanim zidovima. Ali ako se to ipak mora učiniti zbog potreba u domaćinstvu, onda od takvog zida svakako, treba skloniti krevet.

Bio sam u luksuznim stanovima koji su urađeni besprekorno i gde su zidovi ravni kao staklo. To se postiže ovim savremenim veštačkim materijalima koji nažalost imaju veću provodljivost od običnog maltera, napravljenog od peska kreča i cementa. Tada se svi zidovi ponašaju kao da su od gipsa. Posle dve-tri godine, ukućani u takvom stanu počinju da boluju. Kad postanu svesni situacije, praktično im je nemoguće da obiju sve zidove i onda takav stan najčešće prodaju. Kad prođe izvesno vreme i novi stanari će se suočiti s istim problemom.

U centru Beograda video sam jedan vrlo lep, luksuzno opremljen stan. Vlasnik je građevinar po struci i sredio ga je najbolje što je umeo. Ali žena i deca u tom stanu su bolesni. Ona je duže vreme na bolovanju, kod dece se pojavila astma pa ovo pa ono. Razlog su veštački materijali.

Reči inž. Svetislava Jordovića podsetile su nas na slučaj jednog starog Beograđanina koji je odrastao u nekomfornoj prizemnoj kućici svojih roditelja. Kad se zaposlio i dobio stan u novosagrađenoj višespratnici mislio je da je rešio sve svoje probleme. Ali žena i deca su ga sve ređe viđali u novom domu. Nije im mnogo nedostajao budući da je stalno bio nervozan, svadljiv, neraspoložen. Onda je češće počeo da obilazi staru roditeljsku kuću. "Vuklo me je nešto tamo. Odem posle posla da posetim majku, ručam i prilegnem. Ta dva sata popodnevnog sna više su mi činila nego čitava noć u mom krevetu u soliteru. Kad izađem iz one kućice koja nije ni malterisana malterom nego zemljom čini mi se da bih sve mogao da preokrenem".

Nije naravno reč o tome da se vratimo u zemunice (mada su stanovi u suterenu bolje zaštićeni od onih na spratu), ali ne treba ni da se oglušujemo o signale koje nam šalje naš sopstveni organizam. Umor, malaksalost, izlomljenost svakako nisu prirodna stanja, posebno posle noćnog sna. Ako vam se to stanje dešava, pomislite na svoje zdravlje i preduzmite nešto. Za početak napravite razmeštaj u stanu. Premestite krevete, isključite kućne aparate. Umesto radio-časovnika, iznad glave ponovo postavite stari zvrndavi budilnik. I nemojte zaspati pre nego što utikač televizora i videa izvučete iz zida.

Olivera Petrović